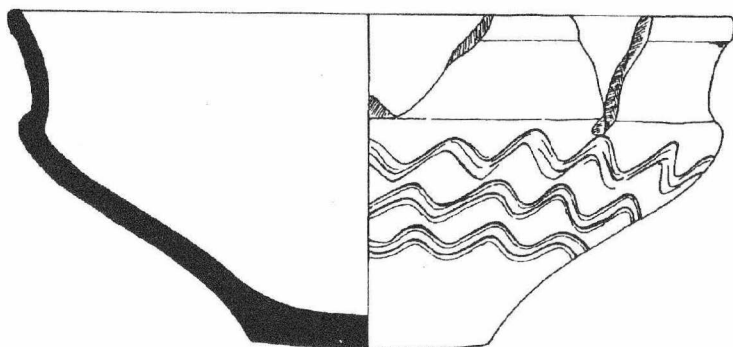

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1991

BRNO 1993

z dřívějších dob (BENINGER-FREISING 1933, 22-23). Ze zachráněných keramických nálezů, které lze datovat, můžeme uvést: zl. teriny, M: jemný, P: hladký tuhovaný, V: hřebenové půlobloučky, tab. 8:2; - téměř celá ostrohranná miska, M: hrubý, P: přihlazovaný, V: hřebenové vlnice, tab. 8:4; - zl. ostrohranné misky, M: jemný, P: hladký tuhovaný, V: ozubené kolečko, tab. 8:7; - zl. misky se zaobleným dnem, M: jemný, P: hladký tuhovaný, V: plastické žlábký, tab. 8:5; - zl. misky se zaobleným dnem, M: jemný, P: hladký tuhovaný, V: plastické žlábký, tab. 8:6; - téměř celý miskovitý hrnec, M: hrubý, P: nerovný přihlazovaný, V: přesekávaný okraj a nehtové vrypy, tab. 8:3; - zl. hrnce, M: hrubý, P: drsný zrnitý, V: přesekávaný okraj a nehtové vrypy, tab. 8:1.

Nové nálezy ze sídlištní vrstvy z Dubňan náleží do 2. století, resp. do stupně B2. Rozmnožují tak naše dosud poměrně skromné poznatky, jednak o této lokalitě ve 2. století a jednak o osídlení Hodonínska ve stupni B2.

Literatura

BENINGER, E. - FREISING, H. 1933: Die germanischen Bodenfunde in Mähren. Reichenberg.

Funde auf der Siedlung aus der römischen Kaiserzeit in Dubňany (Bez. Hodonín). Auf der bereits bekannten Siedlung aus der römischen Kaiserzeit in Dubňany (Flur Jarohněvice) gelang es einem Amateur beim Baggern des Teichbodens im August 1991 aus der Siedlungsschicht germanische Funde (Keramik und Tierknochen) aus dem 2. Jahrhundert (Stufe B2) zu bergen.

TŘETÍ (ZÁVĚREČNÁ) SEZÓNA ZÁCHRANNÉHO VÝZKUMU NA TRASE DÁLNIČE V POLOZE ŽLEBY U VYŠKOVA (okr. Vyškov)

MARTIN GEISLER, Archeologický ústav ČSAV Brno
ONDREJ ŠEDO, Archeologický ústav ČSAV Brno

V závěrečné etapě stavebních prací na dálniční křižovatce na západním okraji Vyškova byly pro archeologický výzkum zpřístupněny do té doby neznámé plochy ležící uvnitř sídelního areálu z doby římské a slovanské. Byly odklizeny zbývající skládky ornice a skryta humózní hlína v dlouhém pásu probíhající ve směru východ-západ od údolní nivy Rostěnického potoka až do blízkosti temene návrší nad sídlištěm. Ve spodní části svahu byly soustředěny zahloubené objekty navazující na zástavbu sledovanou v minulých sezónách, další vytvářely izolovanou skupinu v blízkosti temene návrší. Celkem bylo prozkoumáno 19 zahloubených objektů (čímž dosáhl celkový počet této kategorie na lokalitě čísla 219). Dva objekty náležely slovanskému osídlení (hliník a mělká jáma), ostatní byly z doby římské. Zjištěny byly 4 chaty s kůly umístěnými ve schématu šestuúhelníka, 4 hliníky, z nichž dva přesahují délku 8 m, objekt s jednoprostorovou pecí s výmazem překrývajícím vrstvu oblázků a sídlištní jámy různých tvarů. V jedné z chat (obj. 217) byla uložena kostra psa, v další (obj. 202) kostra kočky, z jámy resp. laloku hliníku (obj. 210) byla vyzvednuta kostra prasete, u povrchu rozsáhlého hliníku (obj. 205) ve vrstvě bohaté na nálezy ležely kromě kostí také části zvířecích skeletů v anatomické poloze, v dalším hliníku (obj. 214) skládku kostí provázely hroudy vypálené hlíny určené původně k výrobě keramiky.

Materiál z většiny objektů patří do starší doby římské, výrazně je však zastoupena také mladší doba římská. K významným nálezům náleží železná spona s válcovitou hlavicí, polotovar parohové píšťalky, hliněný předmět, jímž byly otiskovány kolky na keramické nádoby, kostěný hřeben a skleněný korálek.

Díky mimořádně příznivým podmínkám se v průběhu výzkumných prací podařilo rozeznat kůlové jamky náležející nadzemním stavbám. Soustředovaly se na ploše mezi oběma skupinami zahloubených objektů, ve vyšších částech svahu. Jen ojediněle bylo možné rozeznat jednotlivé půdorysy, ve stejných místech byly takové stavby umístovány v průběhu delšího období. Při výzkumu se nepodařilo získat nálezy, které by umožňovaly jejich datování. Některé mohly být součástí slovanského sídliště, to však v těchto místech reprezentovaly pouze ojedinělé zahloubené objekty. U většiny se zdá pravděpodobnější příslušnost k sídlišti z doby římské. Předběžně bylo možné identifikovat několik jednoduchých obdélných půdorysů, ale také složitou stavbu s apsidálním

uzávěrem. Na základě výkladu nálezové situace je možné uvažovat o tom, že nadzemní kůlové stavby vytvářely samostatný areál mimo zástavbu se zahloubenými objekty.

Die dritte Abschlußsaison der Rettungsgrabung auf der Autobahntrasse bei Vyškov (Bez. Vyškov). Für die Grabungsarbeiten wurde in der letzten Saison eine kleinere Fläche zugänglich gemacht, die im Inneren des untersuchten Teiles des Siedlungsareals aus der römischen Kaiserzeit und aus dem slawischen Zeitabschnitt lag. Auf einem schmalen, langen Streifen, der von der Talauie bis zum Gipfel der Anhöhe verlief, waren im unteren Teil des Hanges eingetiefte Objekte konzentriert. An diesen Stellen knüpften sie an die Verbauung, der wir in den vorherigen Grabungsetappen begegneten, an. Die isolierte Gruppe war in der Nähe des Gipfels der Anhöhe situiert. Insgesamt konnten 19 eingetiefte Objekte untersucht werden. Zwei von ihnen gehörten der slawischen Besiedlung an (Lehmgrube und seichte Grube). Die übrigen waren aus der römischen Kaiserzeit. Festgestellt wurden 4 Hütten mit Pfosten, die in einem sechseckigen Schema angebracht waren, 4 Lehmgruben, von denen zwei mit ihrer längeren Achse über 8 m lang waren, ein Objekt mit Ofen mit Ausschmierung, die eine Kieselschicht überdeckte und Siedlungsgruben verschiedener Formen. In einer von den Hütten war ein Hundeskelett beigesetzt, in einer weiteren ein Katzenskelett, aus einer Grube (oder zungenförmigem Lehmgrubenausläufer) wurde ein Schweineskelett geborgen, auf der Oberfläche einer umfangreichen Lehmgrube lagen in einer fundreichen Schicht, außer Knochen, auch Teile von Tierskeletten in anatomischer Lage, in einer weiteren Lehmgrube begleiteten eine Knochenanhäufung Brocken ausgebrannten Lehmes, die ursprünglich zur Keramikherstellung bestimmt waren. Unter den Kleinfunden war eine eiserne Zylinderkopffibel, das Halbfabrikat einer Geweih-Mundpfeife, ein tönerner Gegenstand, mit welchem Stempel auf keramische Gefäße abgedruckt wurden, weiter ein beinerner Kamm und eine Glasperke vertreten.

Auf der Fläche zwischen den beiden Gruppen eingetiefter Objekte, im oberen Hangteil, gelang es Pfostengrübchen abzudecken, die oberirdischen Bauten angehören. Nur vereinzelt war es möglich ihre Grundrisse zu unterscheiden, da an denselben Stellen oberirdische Konstruktionen während eines längeren Zeitabschnittes angebracht worden waren. Die Grabung brachte keine Funde, die eine eindeutige Datierung ermöglicht hätte. Einige Objekte konnten Bestandteil der slawischen Siedlung sein. Bei der Mehrzahl scheint ihre Zugehörigkeit zu einer Siedlung aus der römischen Kaiserzeit wahrscheinlicher zu sein. Vorläufig wurden einfache rechteckige Grundrisse identifiziert, aber auch ein Bau mit apsidalem Abschluß ist entdeckt worden.

SIEDLUNG AUS DER VÖLKERWANDERUNGSZEIT IN RAJHRADICE (Bez. Brno-venkov)

MIROSLAV BÁLEK, Archeologický ústav ČSAV Brno
MARTIN GEISLER, Archeologický ústav ČSAV Brno
ONDREJ ŠEDO, Archeologický ústav ČSAV Brno

Bei der Luftprospektion wurde im Kataster der Gemeinde Rajhradice eine bislang unbekannte archäologische Lokalität entdeckt. Auf der Fläche eines Getreidefeldes wurden dabei Wachstumsanzeichen in Form von fünfzehn rechteckigen Objekten in zwei Größen vermerkt, ferner dann äußerten sich kleinere unregelmäßige Gebilde, eine ausdruckslose schmale verdoppelte Linie, die einen ovalen Raum im Ausmaße von etwa 120x100 m umschließt und schließlich eine ca. 4 m breite Linie. Im Areal des letzterwähnten Gebildes konnten noch drei dunkler verfärbte parallele Streifen unterschieden werden, wobei zwei die Ränder säumten und der dritte durch die Mitte verlief.

Die Lokalität liegt auf einer sanften Anhöhe in 190 m Seehöhe, am rechten Ufer des Flübchens Dunávka. Im Liegenden, das an diesen Stellen Schottersande bilden, entsprachen die Wachstumsanzeichen den eingetieften Objekten. Nach der Vermessung der Terrainsituation wurde eine Feststellungsgrabung durchgeführt. An den Stellen des ausgewählten Objektes hat man eine Erdhütte (Obj. 1/91) mit dem Grundriß in Form eines unregelmäßigen Trapezes im Ausmaße von 300x380 (resp. 410) cm, in einer Tiefe von 25 cm abgedeckt. Größere Pfostengruben waren in den Ecken und in der Mitte der beiden gegenüberliegenden Seiten angebracht, ein kleineres

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1991

<i>Vydává:</i>	Archeologický ústav Akademie věd ČR Brno Královopolská 147
<i>Odpovědný redaktor:</i>	Dr. Jaroslav Tejral
<i>Redakce:</i>	Dr. Eduard Droberjar (vedoucí redaktor) Dr. Lumír Poláček, Dagmar Vorlíčková
<i>Překlady:</i>	Dr. R. Tichý, E. Tichá
<i>Kresby:</i>	A. Krechlerová a autoři příspěvků
<i>Na titulním listě:</i>	germánská miska ze 2. stol. z Dubňan
<i>Tisk:</i>	Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
<i>Evidenční číslo:</i>	ÚVTEI-73332
<i>Vydáno jako rukopis:</i>	450 kusů